

III

(Akty przygotowawcze)

RADA

STANOWISKO RADY (UE) NR 1/2012 W PIERWSZYM CZYTANIU

w sprawie przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim

Przyjęte przez Radę w dniu 24 listopada 2011 r.

(2012/C 10 E/01)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 79 ust. 2 lit. a) i b),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W celu stopniowego ustanawiania przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewidziano środki, które należy przyjąć w dziedzinach azylu, imigracji i ochrony praw obywateli państw trzecich.
- (2) Rada Europejska na specjalnym szczycie w Tampere w dniach 15–16 października 1999 r. uznała potrzebę zharmonizowania prawa krajowego dotyczącego warunków przyjmowania i pobytu obywateli państw

trzecich. W tym kontekście Rada Europejska w szczególności stwierdziła, że Unia Europejska powinna zapewnić sprawiedliwe traktowanie obywateli państw trzecich przebywających legalnie na terytorium państw członkowskich oraz że bardziej zdecydowana polityka integracyjna powinna zmierzać do przyznania im praw i obowiązków porównywalnych z prawami i obowiązkami obywateli Unii. W związku z tym Rada Europejska zwróciła się do Rady o przyjęcie instrumentów prawnych na podstawie wniosków Komisji. Potrzebę osiągnięcia celów określonych w Tampere potwierdzono w programie sztokholmskim przyjętym przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniach 10–11 grudnia 2009 r.

- (3) Przepisy dotyczące procedury jednego wniosku prowadzącej do uzyskania jednego dokumentu, który łączyłby w jednym akcie administracyjnym zezwolenie na pobyt i na pracę, przyczynią się do uproszczenia i zharmonizowania przepisów mających obecnie zastosowanie w państwach członkowskich. Takie uproszczenie proceduralne zostało już wprowadzone przez niektóre państwa członkowskie i usprawniło procedurę zarówno z punktu widzenia migrantów, jak i ich pracodawców, a także ułatwiło kontrolę legalności pobytu i zatrudniania migrantów.
- (4) Aby zezwolić na pierwszy wjazd na swoje terytorium, państwa członkowskie powinny być w stanie wydać jedno zezwolenie lub – jeżeli dane państwo członkowskie wydaje takie zezwolenia dopiero po wjeździe – wizę. Państwa członkowskie powinny wydawać takie zezwolenia lub wizy w odpowiednim czasie.
- (5) Należy ustanowić zbiór zasad regulujących procedurę rozpatrywania wniosku o jedno zezwolenie. Procedura taka powinna charakteryzować się skutecznością i funkcjonalnością, powinna uwzględniać zwykłe obciążenie pracą administracji państw członkowskich oraz powinna być przejrzysta i sprawiedliwa, po to by oferować zainteresowanym odpowiednią pewność prawa.

⁽¹⁾ Dz.U. C 27 z 3.2.2009, s. 114.

⁽²⁾ Dz.U. C 257 z 9.10.2008, s. 20.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 24 marca 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 24 listopada 2011 r. Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia ... (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

- (6) Przepisy niniejszej dyrektywy nie powinny naruszać kompetencji państw członkowskich do regulowania przyjmowania obywateli państw trzecich w celu wykonywania pracy, w tym limitów przyjmowania.
- (7) Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować oddelegowanych obywateli państw trzecich. Nie powinno to uniemożliwiać obywatelom państw trzecich, którzy przebywają zgodnie z prawem i legalnie pracują w jednym państwie członkowskim, a zostali oddelegowani do innego państwa członkowskiego, dalszego korzystania z prawa do traktowania na równi z obywatelami tego pierwszego państwa członkowskiego w okresie oddelegowania, w zakresie tych warunków zatrudnienia, na które nie wpływa stosowanie dyrektywy 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług ⁽¹⁾.
- (8) Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować obywateli państw trzecich, którzy uzyskali status rezydentów długoterminowych zgodnie z dyrektywą Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącą statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi ⁽²⁾ – z uwagi na ich korzystniejszy status i na szczególny charakter ich zezwolenia pobytowego, którym jest zezwolenie na pobyt „rezydenta długoterminowego UE”.
- (9) Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować obywateli państw trzecich, których przyjęto na terytorium państwa członkowskiego do pracy sezonowej – ze względu na ich tymczasowy status.
- (10) Obowiązek określenia przez państwa członkowskie, czy wniosek ma być składany przez obywatela państwa trzeciego czy przez jego pracodawcę, nie powinien powodować uszczerbku dla jakichkolwiek ustaleń wymagających od obydwojga uczestnictwa w procedurze. Państwa członkowskie powinny zdecydować, czy wniosek o jedno zezwolenie ma zostać złożony w docelowym państwie członkowskim czy też z państwa trzeciego. W przypadku gdy obywatelowi państwa trzeciego nie wolno złożyć wniosku z państwa trzeciego, państwa członkowskie powinny zapewnić, by wniosek mógł zostać złożony przez pracodawcę w docelowym państwie członkowskim.
- (11) Przepisy niniejszej dyrektywy w sprawie procedury jednego wniosku i w sprawie jednego zezwolenia nie powinny dotyczyć wiz jednolitych ani długoterminowych.
- (12) Wyznaczenie właściwego organu na podstawie niniejszej dyrektywy nie powinno naruszać roli i obowiązków, jakie w zakresie rozpatrywania wniosku i podejmowania decyzji w jego sprawie mają inne organy i, w odpowiednich przypadkach, partnerzy społeczni.
- (13) Termin na wydanie decyzji w sprawie wniosku nie powinien obejmować czasu potrzebnego na uznanie kwalifikacji zawodowych ani czasu potrzebnego na wydanie wizy. Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać krajowych procedur uznawania dyplomów.
- (14) Jedno zezwolenie powinno być sporządzane zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającym jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich ⁽³⁾ i powinno pozwalać państwom członkowskim na zamieszczanie dalszych informacji, w szczególności o tym, czy danej osobie zezwala się na wykonywanie pracy. Nie tylko w jednym zezwoleniu, ale również we wszystkich wydanych przez siebie dokumentach pobytowych państwo członkowskie powinno zamieszczać – między innymi z myślą o lepszej kontroli migracji – informacje dotyczące zezwolenia na pracę, niezależnie od rodzaju zezwolenia lub tytułu pobytowego, na podstawie których danego obywatela państwa trzeciego przyjęto na terytorium tego państwa członkowskiego i przyznano mu dostęp do rynku pracy tego państwa członkowskiego.
- (15) Przepisy niniejszej dyrektywy, które odnoszą się do dokumentów pobytowych wydawanych do celów innych niż wykonywanie pracy, powinny mieć zastosowanie jedynie do wzoru takich dokumentów i nie powinny naruszać unijnych ani krajowych przepisów o procedurach przyjmowania obywateli państw trzecich i o procedurach wydawania takich dokumentów.
- (16) Przepisy niniejszej dyrektywy, które odnoszą się do jednego zezwolenia oraz do dokumentu pobytowego wydanego do celów innych niż wykonywanie pracy, nie powinny uniemożliwiać państwom członkowskim wydawania dodatkowych dokumentów papierowych z precyzyjniejszymi informacjami na temat stosunku pracy, na które we wzorze dokumentu pobytowego nie przewidziano wystarczającego miejsca. Takie dokumenty mogą służyć zapobieganiu wyzyskowi obywateli państw trzecich oraz zwalczaniu nielegalnego zatrudnienia, powinny być jednak stosowane przez państwa członkowskie na zasadzie dobrowolności i nie powinny zastępować zezwolenia na pracę, gdyż to podważałoby sens koncepcji jednego zezwolenia. Do przechowywania takich informacji w formie elektronicznej można także korzystać z możliwości technicznych przewidzianych w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1030/2002 i w lit. a) pkt 16 załącznika do tego rozporządzenia.
- (17) Warunki i kryteria, na podstawie których wnioski o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub przedłużenie jego ważności może zostać odrzucony, lub na podstawie których jedno zezwolenie może zostać cofnięte, powinny być obiektywne i należy je określić w prawie krajowym, uwzględniając także obowiązek przestrzegania zasady preferencji unijnej wyrażonej w szczególności w odpowiednich postanowieniach aktów przystąpienia z 2003 r. i 2005 r. Decyzje o odrzuceniu wniosku i o cofnięciu jednego zezwolenia powinny zostać należycie uzasadnione.

⁽¹⁾ Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 44.

⁽³⁾ Dz.U. L 157 z 15.6.2002, s. 1.

- (18) Obywatelom państw trzecich będącym w posiadaniu ważnego dokumentu podróży i jednego zezwolenia wydanego przez państwo członkowskie stosujące w pełni dorobek Schengen należy zezwolić na wjazd na terytorium państw członkowskich stosujących w pełni dorobek Schengen i na swobodne przemieszczanie się po ich terytorium przez okres nieprzekraczający trzech miesięcy w ciągu każdego sześciomiesięcznego okresu, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającym wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) ⁽¹⁾ oraz zgodnie z art. 21 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach ⁽²⁾ (konwencja Schengen).
- (19) Ze względu na brak horyzontalnych przepisów Unii obywatelom państw trzecich przysługują różne prawa w zależności od tego, w jakim państwie członkowskim pracują i jakie mają obywatelstwo. Aby kontynuować rozwój spójnej polityki imigracyjnej i zmniejszyć różnice w zakresie praw przysługujących obywatelom Unii i obywatelom państw trzecich pracującym legalnie w państwie członkowskim oraz aby uzupełnić istniejący dorobek prawny w dziedzinie imigracji, należy ustanowić zbiór praw, w szczególności w celu wskazania obszarów, w których zapewnia się równe traktowanie własnych obywateli państwa członkowskiego i obywateli państw trzecich niebędących jeszcze rezydentami długoterminowymi. Celem takich przepisów jest ustanowienie minimum równych zasad w całej Unii, uznanie faktu, że obywatele państw trzecich wnoszą wkład w gospodarkę unijną w formie wykonywanej pracy i płaconych podatków, a także stworzenie zabezpieczenia służącego ograniczeniu nieuczciwej konkurencji pomiędzy obywatelami państwa członkowskiego a obywatelami państw trzecich wynikającej z ewentualnego wyzysku tych ostatnich. W niniejszej dyrektywie powinno zdefiniować się termin „pracownik z państwa trzeciego” – bez uszczerbku dla interpretacji pojęcia stosunku pracy w innych przepisach prawa Unii – jako oznaczający obywatela państwa trzeciego, który został przyjęty na terytorium państwa członkowskiego, legalnie przebywa na tym terytorium i ma prawo do wykonywania pracy w ramach płatnego zatrudnienia zgodnie z prawem krajowym lub krajową praktyką.
- (20) Wszystkim obywatelom państw trzecich legalnie przebywającym i pracującym w państwach członkowskich powinien przysługiwać przynajmniej wspólny zbiór praw oparty na traktowaniu na równi z obywatelami odnośnego przyjmującego państwa członkowskiego, niezależnie od pierwotnego celu czy podstawy przyjęcia ich na terytorium tego państwa. Prawo do równego traktowania w obszarach określonych w niniejszej dyrektywie należy przyznać nie tylko tym obywatelom państw trzecich, których przyjęto w państwie członkowskim w celu zatrudnienia, ale również tym, których przyjęto w innych celach i którym przyznano dostęp do rynku pracy tego państwa członkowskiego zgodnie z innymi przepisami unijnymi lub krajowymi, w tym członkom rodziny pracownika z państwa trzeciego, których przyjęto na terytorium danego państwa członkowskiego zgodnie z dyrektywą Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin ⁽³⁾; obywatelom państw trzecich przyjętym na terytorium państwa członkowskiego zgodnie z dyrektywą Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie ⁽⁴⁾; oraz naukowcom przyjętym zgodnie z dyrektywą Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych ⁽⁵⁾.
- (21) Prawo obywatela państwa trzeciego do równego traktowania w określonych obszarach powinno być ściśle powiązane z jego legalnym pobytem i przyznanym mu dostępem do rynku pracy w danym państwie członkowskim, które wynikają z jednego zezwolenia obejmującego zezwolenie na pobyt i na pracę oraz z dokumentów pobytowych wydanych w innych celach i zawierających informacje dotyczące zezwolenia na pracę.
- (22) Warunki pracy, o których mowa w niniejszej dyrektywie, powinny obejmować co najmniej warunki płacy i zwolnienia oraz bezpieczeństwo i higienę pracy, czas pracy oraz urlop, z uwzględnieniem obowiązujących układów zbiorowych pracy.
- (23) Państwo członkowskie powinno uznawać kwalifikacje zawodowe uzyskane przez obywatela państwa trzeciego w innym państwie członkowskim tak samo jak w przypadku kwalifikacji zawodowych obywateli Unii i powinno uwzględniać kwalifikacje uzyskane w państwie trzecim zgodnie z dyrektywą 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych ⁽⁶⁾. Przyznane pracownikom z państw trzecich prawo do równego traktowania w zakresie uznawania dyplomów, świadectw i innych kwalifikacji zawodowych zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi nie powinno naruszać kompetencji państw członkowskich w zakresie dopuszczania takich pracowników z państw trzecich do swoich rynków pracy.
- (24) Pracownicy z państw trzecich powinni korzystać z równego traktowania w zakresie zabezpieczenia społecznego. Działy zabezpieczenia społecznego określono w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ⁽⁷⁾. Przepisy niniejszej dyrektywy przewidujące równe traktowanie w zakresie zabezpieczenia społecznego powinny mieć zastosowanie także do pracowników przyjętych w państwie członkowskim bezpośrednio z państwa trzeciego. Niemniej jednak niniejsza dyrektywa

⁽¹⁾ Dz.U. L 105 z 13.4.2006, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19.

⁽³⁾ Dz.U. L 251 z 3.10.2003, s. 12.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 375 z 23.12.2004, s. 12.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 289 z 3.11.2005, s. 15.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1.

- nie powinna przyznawać pracownikom z państw trzecich szerszych praw w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, niż czyni to obowiązujące prawo Unii względem obywateli państw trzecich, których sytuacja ma charakter transgraniczny. Ponadto niniejsza dyrektywa nie powinna przyznawać praw w przypadkach, które wykraczają poza zakres prawa Unii, na przykład w odniesieniu do członków rodziny przebywających w państwie trzecim. Niniejsza dyrektywa powinna przyznawać prawa jedynie tym członkom rodziny, którzy dołączają do pracownika z państwa trzeciego w państwie członkowskim w ramach łączenia rodziny, lub tym członkom rodziny, którzy już przebywają legalnie w tym państwie członkowskim.
- (25) Państwa członkowskie powinny zapewnić równe traktowanie co najmniej tym obywatelom państw trzecich, którzy są zatrudnieni lub którzy po przepracowaniu minimalnego okresu zostali zarejestrowani jako bezrobotni. Jakikolwiek ograniczenia równego traktowania w zakresie zabezpieczenia społecznego na mocy niniejszej dyrektywy nie powinny naruszać praw przyznanych na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo ⁽¹⁾.
- (26) Prawo Unii nie ogranicza kompetencji państw członkowskich w zakresie organizowania ich systemów zabezpieczenia społecznego. Przy braku harmonizacji na szczeblu Unii, każde państwo członkowskie określa, na jakich warunkach, w jakiej wysokości i na jaki okres przyznaje się świadczenia z tytułu zabezpieczenia społecznego. Korzystając z tych kompetencji, państwa członkowskie powinny jednak przestrzegać prawa Unii.
- (27) Wymóg równego traktowania pracowników z państw trzecich nie powinien mieć zastosowania do działań w zakresie szkolenia zawodowego, które są finansowane w ramach systemów pomocy społecznej.
- (28) Niniejszą dyrektywę należy stosować bez uszczerbku dla korzystniejszych przepisów zawartych w prawie Unii i w mających zastosowanie instrumentach międzynarodowych.
- (29) Państwa członkowskie powinny wykonywać przepisy niniejszej dyrektywy bez dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub inne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, w szczególności zgodnie z dyrektywą Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne ⁽²⁾ oraz dyrektywą Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽³⁾.
- (30) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustanowienie procedury jednego wniosku służącej wydawaniu obywatelom państw trzecich jednego zezwolenia w celu wykonywania pracy na terytorium państwa członkowskiego oraz ustanowienie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie i ponieważ ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest lepsze osiągnięcie tych celów na poziomie unijnym, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tych celów.
- (31) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych oraz jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej zgodnie z art. 6 ust. 1 TUE.
- (32) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia 28 września 2011 r. państwa członkowskie zobowiązały się do dołączania, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomienia o środkach transpozycji jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów służących transpozycji. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (33) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, załączonego do TUE i do TFUE, oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, te dwa państwa członkowskie nie uczestniczą w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie są nią związane ani jej nie stosują.
- (34) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia:
 - a) procedurę jednego wniosku służącą wydawaniu obywatelom państw trzecich jednego zezwolenia na pobyt w celu wykonywania pracy na terytorium państwa członkowskiego, w celu uproszczenia procedur przyjmowania tych obywateli i ułatwienia kontroli ich statusu; oraz

⁽¹⁾ Dz.U. L 344 z 29.12.2010, s. 21.

⁽²⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

⁽³⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

b) wspólny zbiór praw pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim – niezależnie od celu ich pierwotnego przyjęcia na terytorium tego państwa członkowskiego – oparty na zasadach traktowania na równi z obywatelami tego państwa członkowskiego.

2. Niniejsza dyrektywa nie narusza kompetencji państw członkowskich w zakresie dopuszczania obywateli państw trzecich do swoich rynków pracy.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- a) „obywatel państwa trzeciego” oznacza osobę niebędącą obywatelem Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE;
- b) „pracownik z państwa trzeciego” oznacza obywatela państwa trzeciego, który został przyjęty na terytorium państwa członkowskiego, legalnie przebywa na tym terytorium i ma prawo do wykonywania pracy w tym państwie członkowskim w ramach płatnego zatrudnienia zgodnie z prawem krajowym lub krajową praktyką;
- c) „jedno zezwolenie” oznacza zezwolenie pobytowe wydane przez organy państwa członkowskiego, zezwalające obywatelowi państwa trzeciego na legalny pobyt na terytorium tego państwa w celu wykonywania pracy;
- d) „procedura jednego wniosku” oznacza procedurę umożliwiającą – na podstawie jednego wniosku, złożonego przez obywatela państwa trzeciego lub jego pracodawcę, o zezwolenie na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego – podjęcie decyzji w sprawie tego wniosku o jedno zezwolenie.

Artykuł 3

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do:

- a) obywateli państw trzecich, którzy ubiegają się o prawo do pobytu w państwie członkowskim w celu wykonywania pracy,
- b) obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci w państwie członkowskim w celach innych niż wykonywanie pracy zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym, mają prawo do wykonywania pracy oraz posiadają dokument pobytowy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002; oraz
- c) obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci w państwie członkowskim w celu wykonywania pracy zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich:

- a) którzy są członkami rodzin obywateli Unii i skorzystali lub korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się osób

w Unii zgodnie z dyrektywą 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich⁽¹⁾;

- b) którzy – podobnie jak członkowie ich rodziny i bez względu na obywatelstwo – na mocy umów między Unią a jej państwami członkowskimi albo między Unią a państwami trzecimi mają prawo do swobodnego przemieszczania się na równi z obywatelami Unii;
- c) którzy są oddelegowani - w okresie oddelegowania;
- d) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego jako pracownicy przeniesieni w ramach danego przedsiębiorstwa;
- e) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego jako pracownicy sezonowi lub pracownicy *au pair*;
- f) którzy są uprawnieni do pobytu w państwie członkowskim w ramach ochrony czasowej lub wystąpili o zezwolenie na pobyt w nim w ramach ochrony czasowej i oczekują na decyzję w sprawie swojego statusu;
- g) którzy objęci są ochroną międzynarodową na podstawie dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony⁽²⁾, lub którzy wystąpili o ochronę międzynarodową na podstawie wspomnianej dyrektywy i których wnioski nie zostały jeszcze ostatecznie rozpatrzone;
- h) którzy korzystają z ochrony na podstawie prawa krajowego, zobowiązań międzynarodowych lub praktyki państwa członkowskiego lub którzy wystąpili o ochronę na podstawie prawa krajowego, zobowiązań międzynarodowych lub praktyki państwa członkowskiego i których wnioski nie zostały jeszcze ostatecznie rozpatrzone;
- i) którzy są rezydentami długoterminowymi zgodnie z dyrektywą 2003/109/WE;
- j) których wydalenie zawieszono z przyczyn faktycznych lub prawnych;
- k) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego jako osoby pracujące na własny rachunek;
- l) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci jako marynarze w celu zatrudnienia lub pracy w jakimkolwiek charakterze na pokładzie statku zarejestrowanego w państwie członkowskim lub pływającego pod banderą państwa członkowskiego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

⁽²⁾ Dz.U. L 304 z 30.9.2004, s. 12.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że rozdział II nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich, którym przyznano prawo do pracy na terytorium państwa członkowskiego przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy lub których przyjęto w państwie członkowskim w celu podjęcia studiów.

4. Rozdział II nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.

ROZDZIAŁ II

PROCEDURA JEDNEGO WNIOSKU I JEDNO ZEZWOLENIE

Artykuł 4

Procedura jednego wniosku

1. Wniosek o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub przedłużenie jego ważności składany jest zgodnie z procedurą jednego wniosku. Państwa członkowskie ustalają, czy wnioski o jedno zezwolenie mają składać obywatele państw trzecich czy ich pracodawcy. Państwa członkowskie mogą również zezwolić na składanie wniosku przez dowolną z tych stron. Jeżeli wniosek ma zostać złożony przez obywatela państwa trzeciego, państwa członkowskie zezwalają na złożenie wniosku z państwa trzeciego lub, jeżeli jest to przewidziane w prawie krajowym, na terytorium państwa członkowskiego, w którym obywatel ten legalnie się znajduje.

2. Państwa członkowskie rozpatrują wniosek złożony na podstawie ust. 1 i podejmują decyzję o wydaniu jednego zezwolenia, o jego zmianie lub o przedłużeniu jego ważności, jeżeli wnioskodawca spełnia wymogi określone w prawie Unii lub w prawie krajowym. Decyzja o wydaniu jednego zezwolenia, o jego zmianie lub o przedłużeniu jego ważności jest jednym aktem administracyjnym łączącym w sobie zezwolenie na pobyt i pracę.

3. Procedura jednego wniosku pozostaje bez uszczerbku dla przebiegu procedury uzyskania wizy, która może być wymagana w związku z pierwszym wyjazdem.

4. Gdy spełnione są odnośne warunki, państwo członkowskie wydaje jedno zezwolenie obywatelom państw trzecich, którzy ubiegają się o przyjęcie, i przyjętym już obywatelom państw trzecich, którzy wystąpili o przedłużenie ważności lub zmianę zezwolenia pobytowego, po wejściu w życie krajowych przepisów wykonawczych.

Artykuł 5

Właściwy organ

1. Państwa członkowskie wyznaczają organ właściwy do przyjmowania wniosków i wydawania jednego zezwolenia.

2. Właściwy organ wydaje decyzję w sprawie kompletnego wniosku w najkrótszym możliwym terminie, lecz w każdym razie w terminie czterech miesięcy od daty złożenia wniosku.

Termin, o którym mowa w akapicie pierwszym, można przedłużyć w wyjątkowych okolicznościach, jeżeli rozpatrywanie danego wniosku jest skomplikowane.

Wszelkie skutki niepodjęcia decyzji w terminie przewidzianym w niniejszym ustępie określa się w prawie krajowym.

3. Właściwy organ powiadamia wnioskodawcę o swojej decyzji na piśmie, zgodnie z procedurami powiadamiania ustanowionymi w odnośnym prawie krajowym.

4. Jeżeli informacje lub dokumenty załączone do wniosku są niekompletne z punktu widzenia kryteriów określonych w prawie krajowym, właściwy organ powiadamia wnioskodawcę na piśmie o wymaganych dodatkowych informacjach lub dokumentach, wyznaczając rozsądny termin na ich dostarczenie. Bieg terminu, o którym mowa w ust. 2, wstrzymuje się do czasu otrzymania przez właściwy organ lub przez inne odpowiednie organy wymaganych dodatkowych informacji. Jeżeli dodatkowe informacje lub dokumenty nie zostaną dostarczone w wyznaczonym terminie, właściwy organ może odrzucić wniosek.

Artykuł 6

Jedno zezwolenie

1. Państwa członkowskie wydają jedno zezwolenie według jednolitego wzoru określonego w rozporządzeniu (WE) nr 1030/2002 i zamieszczają w nim informacje o zezwoleniu na pracę zgodnie z lit. a) pkt 7.5–9 załącznika do tego rozporządzenia.

Państwa członkowskie mogą podać dodatkowe informacje dotyczące stosunku pracy obywatela państwa trzeciego (takie jak nazwa i adres pracodawcy, miejsce pracy, rodzaj pracy, czas pracy, wynagrodzenie) w formacie papierowym lub mogą zamieścić takie dane w formacie elektronicznym, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) 1030/2002 i w lit. a) pkt 16 załącznika do tego rozporządzenia.

2. Gdy państwo członkowskie wydaje jedno zezwolenie, nie wydaje ono dodatkowych zezwoleń potwierdzających pozwolenie na dostęp do rynku pracy.

Artykuł 7

Dokumenty pobytowe wydane do celów innych niż wykonywanie pracy

1. Gdy państwa członkowskie wydają dokumenty pobytowe zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002, zamieszczają w nich informacje dotyczące zezwolenia na pracę, niezależnie od rodzaju dokumentu pobytowego.

Państwa członkowskie mogą podać dodatkowe informacje dotyczące stosunku pracy obywatela państwa trzeciego (takie jak nazwa i adres pracodawcy, miejsce pracy, rodzaj pracy, czas pracy, wynagrodzenie) w formacie papierowym lub mogą zamieścić takie dane w formacie elektronicznym, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) 1030/2002 i w lit. a) pkt 16 załącznika do tego rozporządzenia.

2. Gdy państwa członkowskie wydają dokumenty pobytowe zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002, nie wydają one dodatkowych zezwoleń potwierdzających pozwolenie na dostęp do rynku pracy.

Artykuł 8

Gwarancje proceduralne

1. Powody decyzji o odrzuceniu wniosku o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub o przedłużenie jego ważności, lub decyzji o cofnięciu jednego zezwolenia na podstawie kryteriów przewidzianych w prawie Unii lub w prawie krajowym, podaje się w pisemnym powiadomieniu.

2. Decyzja o odrzuceniu wniosku o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub o przedłużenie jego ważności lub o cofnięciu jednego zezwolenia może zostać zaskarżona w danym państwie członkowskim zgodnie z prawem krajowym. W pisemnym powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, informuje się o sądzie lub organie administracyjnym, do którego dana osoba może złożyć odwołanie, oraz o terminie takiego odwołania.

3. Wniosek można uznać za niedopuszczalny z uwagi na limit przyjmowanych obywateli państw trzecich, którzy przybywają do pracy, i na tej podstawie wniosku takiego nie trzeba rozpatrywać.

Artykuł 9

Dostęp do informacji

Państwa członkowskie dostarczają – na wniosek – obywatelowi państwa trzeciego i jego przyszłemu pracodawcy odpowiednie informacje o dokumentach wymaganych do złożenia wniosku.

Artykuł 10

Opłaty

Państwa członkowskie mogą wymagać od wnioskodawców opłat, w stosownych przypadkach, za rozpatrzenie wniosku zgodnie z niniejszą dyrektywą. Wysokość takich opłat jest ustalana w sposób proporcjonalny i może opierać się na koszcie usług faktycznie wyświadczonych w celu rozpatrzenia wniosku i wydania zezwolenia.

Artykuł 11

Prawa wynikające z jednego zezwolenia

Jeżeli jedno zezwolenie zostało wydane zgodnie z prawem krajowym, to w okresie swojej ważności uprawnia ono posiadacza przynajmniej do:

- a) wjazdu i pobytu na terytorium państwa członkowskiego, które wydało jedno zezwolenie, o ile jego posiadacz spełnia wszystkie wymogi warunkujące przyjęcie, które wynikają z prawa krajowego;
- b) swobodnego dostępu do całego terytorium państwa członkowskiego, które wydało jedno zezwolenie, w granicach przewidzianych w prawie krajowym;

c) wykonywania określonej pracy, na którą wydano jedno zezwolenie zgodnie z prawem krajowym;

d) otrzymania informacji o prawach posiadacza związanych z zezwoleniem, wynikających z niniejszej dyrektywy lub prawa krajowego.

ROZDZIAŁ III

PRAWO DO RÓWNEGO TRAKTOWANIA

Artykuł 12

Prawo do równego traktowania

1. Pracownicy z państwa trzeciego, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. b) i c), są traktowani na równi z obywatelami państwa członkowskiego, na którego terytorium przebywają, w zakresie:

a) warunków pracy, w tym warunków płacy i zwolnienia oraz bezpieczeństwa i higieny pracy;

b) wolności stowarzyszeń i zrzeszania się oraz członkostwa w organizacjach reprezentujących pracowników lub pracodawców lub w jakiegokolwiek organizacji, której członkowie wykonują określony zawód, w tym w zakresie świadczeń przyznawanych przez takie organizacje, bez uszczerbku dla krajowych przepisów dotyczących porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego;

c) edukacji i szkolenia zawodowego;

d) uznawania dyplomów, świadectw i innych kwalifikacji zawodowych zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi;

e) działów zabezpieczenia społecznego określonych w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004;

f) ulg podatkowych, pod warunkiem że pracownik jest uznany w danym państwie członkowskim za rezydenta do celów podatkowych;

g) dostępu do towarów i usług oraz korzystania z towarów i usług dostępnych ogółowi społeczeństwa, w tym jeżeli chodzi o procedury uzyskiwania praw do lokali mieszkalnych przewidziane w prawie krajowym, bez uszczerbku dla swobody zawierania umów zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym;

h) usług doradztwa oferowanych przez biura zatrudnienia.

2. Państwa członkowskie mogą ograniczyć zasadę równego traktowania:

a) w odniesieniu do ust. 1 lit. c) przez:

- (i) ograniczenie zastosowania tej zasady do tych pracowników z państw trzecich, którzy są zatrudnieni albo którzy byli zatrudnieni i są teraz zarejestrowani jako bezrobotni,

- (ii) wykluczenie tych pracowników z państw trzecich, którzy zostali przyjęci na ich terytorium zgodnie z dyrektywą 2004/114/WE,
 - (iii) wykluczenie stypendiów i pożyczek na naukę i utrzymanie lub innych stypendiów i pożyczek,
 - (iv) wprowadzenie szczegółowych wymogów, w tym wymogu wystarczającej znajomości języka i wniesienia czesnego, zgodnie z prawem krajowym, w odniesieniu do dostępu do kształcenia na wyższych uczelniach i na poziomie powyżej średniego oraz do szkoleń zawodowych niezwiązanych bezpośrednio z określonych zatrudnieniem;
- b) przez ograniczenie praw przyznanych pracownikom z państw trzecich na mocy ust. 1 lit. e), jednak bez ograniczania tych praw w stosunku do pracowników z państw trzecich, którzy są zatrudnieni albo którzy byli zatrudnieni przynajmniej przez okres sześciu miesięcy i są teraz zarejestrowani jako bezrobotni.

Ponadto państwa członkowskie mogą postanowić, że w odniesieniu do świadczeń rodzinnych ust. 1 lit. e) nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, do obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz do obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy;

- c) w odniesieniu do ust. 1 lit. f), jeśli chodzi o ulgi podatkowe – przez ograniczenie stosowania tej zasady do przypadków, gdy zarejestrowane lub zwyczajowe miejsce pobytu członków rodziny pracownika z państwa trzeciego, dla których występuje on o te ulgi, znajduje się na terytorium danego państwa członkowskiego;
- d) w odniesieniu do ust. 1 lit. g) przez:
- (i) ograniczenie stosowania tej zasady do tych pracowników z państw trzecich, którzy są zatrudnieni,
 - (ii) ograniczenie dostępu do uzyskiwania praw do lokali mieszkalnych.

3. Prawo do równego traktowania określone w ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do cofnięcia zezwolenia pobytowego lub odmowy przedłużenia ważności zezwolenia pobytowego wydanego na podstawie niniejszej dyrektywy, zezwolenia pobytowego wydanego do celów innych niż wykonywanie pracy lub jakiegokolwiek innego zezwolenia na pracę w państwie członkowskim.

4. Pracownicy z państw trzecich, którzy przenoszą się do państwa trzeciego, lub osoby pozostające przy życiu po śmierci takich pracowników, które przebywają w państwie trzecim i których prawa wynikają z praw takich pracowników, otrzymują z tytułu starości, inwalidztwa lub śmierci ustawowe świadczenia, które wynikają z poprzedniego zatrudnienia takich pracowników i do których osoby te nabyły prawa zgodnie

z przepisami, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 883/2004, na tych samych warunkach i w tej samej wysokości co obywatele danego państwa członkowskiego, którzy przenoszą się do państwa trzeciego.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 13

Korzystniejsze przepisy

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla korzystniejszych przepisów:

- a) prawa Unii, w tym umów dwu- i wielostronnych między Unią lub Unią i jej państwami członkowskimi z jednej strony a jednym lub większą liczbą państw trzecich z drugiej strony; oraz
- b) dwu- lub wielostronnych umów między co najmniej jednym państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim.

2. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do przyjęcia lub utrzymania przepisów korzystniejszych dla osób, do których ma ona zastosowanie.

Artykuł 14

Informowanie ogółu odbiorców

Każde państwo członkowskie zapewnia powszechny dostęp do systematycznie aktualizowanych informacji o warunkach przyjmowania i pobytu obywateli państw trzecich na jego terytorium w celu wykonywania pracy.

Artykuł 15

Sprawozdania

1. Okresowo, a po raz pierwszy do ... (*), Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich oraz przedstawia propozycje zmian, które uzna za niezbędne.

2. Co roku, a po raz pierwszy do ... (**), państwa członkowskie przekazują Komisji – zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej⁽¹⁾ – dane statystyczne o liczbie obywateli państw trzecich, którym w poprzednim roku kalendarzowym wydano jedno zezwolenie.

Artykuł 16

Transpozycja

1. Najpóźniej w terminie do ... (***) państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

(*) Pięć lat po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

(**) Trzy lata po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

⁽¹⁾ Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23.

(***) Dwa lata po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 17

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 18

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w ...

*W imieniu Parlamentu
Europejskiego*

...
Przewodniczący

W imieniu Rady

...
Przewodniczący

UZASADNIENIE RADY

I. WPROWADZENIE

W dniu 23 października 2007 r. Komisja przedłożyła Radzie wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli krajów trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z krajów trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim.

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów przyjęły opinie w sprawie wniosku odpowiednio w dniu 9 lipca 2008 r. i w dniu 18 czerwca 2008 r.

W dniu 24 marca 2011 r. Parlament Europejski przyjął swoje stanowisko w pierwszym czytaniu z myślą o przyjęciu dyrektywy. Rada nie była w stanie zatwierdzić stanowiska Parlamentu, i przyjęła swoje stanowisko w pierwszym czytaniu w dniu 24 listopada 2011 r. zgodnie z art. 294 Traktatu.

II. CEL WNIOSKU

Celem wniosku jest wprowadzenie procedury jednego wniosku dla obywateli państw trzecich, którzy chcieliby przebywać na terytorium państwa członkowskiego w celu wykonywania pracy, wraz z jednym zezwoleniem na pobyt/pracę, jak również zapewnienie wspólnego zbioru praw dla wszystkich pracowników z państw trzecich, którzy przebywają legalnie w państwie członkowskim.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

Warunki ogólne

Negocjacje odbywały się w kontekście politycznym kształtowanym przez program haski, który określa cele i instrumenty w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości na lata 2005–2010, a następnie przez program sztokholmski obejmujący lata 2010–2014. W programie sztokholmskim Rada Europejska uznała znaczenie migracji zarobkowej w przyczynianiu się do większej konkurencyjności i aktywności gospodarczej Unii; w tym celu Rada Europejska zachęciła do tworzenia elastycznych systemów przyjmowania osób, które to systemy reagowałyby na priorytety, potrzeby i wielkości określone przez poszczególne państwa członkowskie. A konkretnie Rada Europejska zwróciła się do Komisji i Rady o dalszą realizację planu polityki w dziedzinie legalnej migracji z 2005 roku, który między innymi zapewnia horyzontalny instrument określający ramy praw przyznawanych wszystkim pracownikom z państw trzecich legalnie przebywającym w danym państwie członkowskim i wprowadza procedurę jednego wniosku oraz jedno zezwolenie na pobyt/pracę.

Rada rozpoczęła omawianie wniosku na początku 2008 roku, ale nie zdołała osiągnąć jednomyślnego porozumienia w tej sprawie. Od wejścia w życie Traktatu z Lizbony wniosek podlega zwykłej procedurze ustawodawczej z kwalifikowaną większością głosów wymaganą w Radzie.

Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, te państwa członkowskie nie uczestniczą w przyjęciu dyrektywy w sprawie jednego zezwolenia i w związku z tym nie są nią związane ani jej nie stosują.

Zgodnie z art. 1 i 2 protokołu w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu przedmiotowej dyrektywy i w związku z tym nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

Główne zagadnienia

Zgodnie z postanowieniami wspólnej deklaracji w sprawie praktycznych zasad dotyczących stosowania procedury współdecyzji⁽¹⁾ przedstawiciele Rady, Parlamentu i Komisji kontaktowali się ze sobą w celu osiągnięcia porozumienia na etapie ustalania stanowiska Rady w pierwszym czytaniu. Z myślą o pogodzeniu stanowisk obydwu instytucji i o uwzględnieniu porozumienia osiągniętego dzięki tym kontaktom Rada przyjmuje – w odniesieniu do wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie jednego zezwolenia – stanowisko Rady w pierwszym czytaniu obejmujące następujące kluczowe zmiany do wniosku Komisji:

(1) Dz.U. C 148 z 28.5.1999, s. 1.

Zakres zastosowania (art. 3)

Rada zmienia wniosek Komisji w celu doprecyzowania zakresu zastosowania dyrektywy. Mając na względzie jasność, Rada rozróżnia dwa rodzaje pracowników z państw trzecich: obywatele państw trzecich, którzy posiadają dokument pobytowy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002 i zostali przyjęci w celach innych niż praca, ale mają zezwolenie na pracę, oraz obywatele państw trzecich, którzy zostali przyjęci w celu wykonywania pracy. Podczas gdy ta druga kategoria osób jest uprawniona do otrzymania jednego zezwolenia i ma prawo do równego traktowania na mocy przedmiotowej dyrektywy, pierwsza kategoria ma prawo do równego traktowania, ale nie podlega procedurze jednego wniosku. W konsekwencji w zdaniu wprowadzającym do art. 12, który dotyczy prawa do równego traktowania, dodano odniesienie do obu kategorii osób.

W porównaniu z wnioskiem Komisji Rada dodaje kategorie obywateli państw trzecich, którzy są wyłączeni z zakresu zastosowania dyrektywy. Jako że prawa osób korzystających z ochrony międzynarodowej, ochrony czasowej lub ochrony na mocy prawa krajowego są regulowane innymi instrumentami Unii, osoby te powinny – dla jasności prawnej – zostać wyłączone wprost z zakresu zastosowania przedmiotowej dyrektywy. Z podobnych względów Rada wyłącza z zakresu zastosowania tej dyrektywy marynarzy. Choć wynika to już z definicji pracownika z państwa trzeciego przedstawionej w dyrektywie, Rada woli wyłączyć wprost z zakresu zastosowania dyrektywy osoby pracujące na własny rachunek.

Rada widzi również potrzebę zapewnienia państwom członkowskim możliwości niewydawania jednego zezwolenia studentom oraz tym obywatelom państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, a także obywatelom państw trzecich, którym wolno pracować na podstawie wizej. Do tych obywateli państw trzecich ma jednak zastosowanie prawo do równego traktowania.

Procedura wniosku (art. 4, 5, 8 i 10)

Jeśli chodzi o składanie wniosku o jedno zezwolenie, wynikiem nieformalnych kontaktów między Radą a Parlamentem Europejskim było precyzyjniejsze określenie, kto ma złożyć wniosek i gdzie ma on zostać złożony. Generalnie państwa członkowskie są zobowiązane do określenia, czy wniosek ma złożyć obywatel państwa trzeciego czy jego pracodawca. W drodze wyjątku będzie można jednak w pewnych sytuacjach dopuszczać składanie wniosków przez inną stronę.

W celu zadbania o potrzeby tych pracowników z państw trzecich, których przyjęto na terytorium państwa członkowskiego przed wejściem w życie dyrektywy, stanowisko Rady przewiduje, że pracownikom tym również wydane zostanie jedno zezwolenie, jeśli zwrócą się oni o odnowienie lub zmianę zezwolenia na pobyt, a jednocześnie będą spełniać warunki określone w dyrektywie.

Rada uważa, że należy sprecyzować, że procedura jednego wniosku określona w dyrektywie nie wpływa na procedurę wizową, którą państwa członkowskie mogą posiadać do celów pierwszego wjazdu. Ustalono również wyraźnie, że państwa członkowskie mają możliwość uznania wniosku za niedopuszczalny z powodu liczby przyjmowanych osób, w którym to przypadku wniosek nie musi być rozpatrywany.

W celu zadbania o jasną i przejrzystą procedurę stanowisko Rady dodaje wobec państw członkowskich wymóg określenia w ich prawie krajowym skutków niepodjęcia decyzji w terminie określonym w dyrektywie. Podobnie, dodano bardziej szczegółowe zasady proceduralne na wypadek sytuacji, gdy informacje lub dokumenty załączone do wniosku są niekompletne. Państwa członkowskie mają obowiązek poinformowania wnioskodawcy na piśmie o tym, jakie dodatkowe informacje lub dokumenty musi przedstawić; w tym celu państwa członkowskie mogą wyznaczyć wnioskodawcy rozsądny termin. W celu zapobieżenia ewentualnym nadużyciom w ramach proponowanego systemu państwom członkowskim zapewniono możliwość odrzucenia wniosku, w przypadku gdy w wyznaczonym terminie niezbędne informacje nie zostały przedłożone. Jednocześnie aby zapewnić możliwość podjęcia środków prawnych, stanowisko Rady zobowiązuje państwa członkowskie do wyznaczenia sądu lub organu administracyjnego, do którego dany wnioskodawca może złożyć odwołanie od negatywnej decyzji.

Jeśli chodzi o opłaty, od wnioskodawców można wymagać wniesienia opłaty za rozpatrzenie wniosku; stanowisko Rady, w pełni respektując zasadę proporcjonalności, zezwala państwom członkowskim na ustalanie wysokości takich opłat w oparciu o koszty różnych usług faktycznie świadczonych przy rozpatrywaniu wniosków i wydawaniu zezwoleń.

Jedno zezwolenie oraz dokument pobytowy wydany do celów innych niż wykonywanie pracy (art. 6 i 7)

W wyniku nieformalnych kontaktów między Radą a Parlamentem stanowisko Rady zapewnia państwu członkowskim możliwość uzupełnienia jednego zezwolenia i dokumentu pobytowego wydanego do celów innych niż praca dodatkowymi informacjami, które nie mieszczą się na dokumencie pobytowym ze względu na jego format. Informacje dotyczące stosunku pracy danego obywatela państwa trzeciego mogą być albo wydane osobno w formie papierowej, albo mogą być przechowywane w formie elektronicznej w samym dokumencie pobytowym. Takie informacje służą zapobieganiu wyzyskowi obywateli państw trzecich oraz zwalczaniu nielegalnego zatrudnienia.

Prawo do równego traktowania (art. 12)

Z uwagi na szeroką definicję pracownika z państwa trzeciego przewidzianą w dyrektywie oraz zgodnie z głównym celem dyrektywy, jakim jest przyznanie prawa do równego traktowania pracownikom z państw trzecich, którzy są faktycznie zatrudnieni, ale niekoniecznie tym, którzy mają pozwolenie na pracę, ale być może nigdy jej nie wykonywali, Rada zmienia wniosek Komisji, rozszerzając jeszcze bardziej możliwość ograniczania przez państwa członkowskie prawa pracowników z państw trzecich do traktowania na równi z obywatelami danego państwa członkowskiego.

Jednocześnie stanowisko Rady zmienia wniosek Komisji poprzez przyznanie praw do równego traktowania pracownikom z państw trzecich – niezależnie od tego, czy są zatrudnieni czy nie – w odniesieniu do warunków pracy, wolności zrzeszania się i ulg podatkowych (o ile pracownik z państwa trzeciego jest uznawany w danym państwie członkowskim za rezydenta do celów podatkowych).

Rada uznaje, że należy sprecyzować – jako ogólną zasadę – że prawo obywatela państwa trzeciego do równego traktowania samo w sobie nie wpływa na prawo państw członkowskich do cofnięcia zezwolenia na pobyt wydanego na mocy niniejszej dyrektywy lub do odmowy jego odnowienia.

Kształcenie i szkolenie zawodowe

Jeśli chodzi o kształcenie i szkolenie zawodowe, Rada i Parlament Europejski uzgodniły, że państwa członkowskie mogą ograniczyć dostęp do kształcenia i szkolenia do tych pracowników z państw trzecich, którzy są zatrudnieni, i do tych, którzy byli zatrudnieni i są zarejestrowani jako bezrobotni. Stanowisko Rady umożliwia również państwu członkowskim wykluczenie tych pracowników z państw trzecich, którzy zostali przyjęci na mocy dyrektywy 2004/114/WE, gdyż dyrektywa ta zajmuje się wyraźnie obywatelami państw trzecich, którzy zostali przyjęci w celu odbywania studiów. Oprócz wykluczenia stypendiów przewidzianego już we wniosku Komisji, stanowisko Rady umożliwia państwu członkowskim – z powodów budżetowych – wykluczenie stypendiów i pożyczek na utrzymanie lub innych stypendiów i pożyczek. Państwa członkowskie mogą również wymagać spełnienia szczególnych wymogów wstępnych przed przyznaniem pracownikowi z państwa trzeciego dostępu do kształcenia na wyższych uczelniach i na poziomie powyżej średniego, a także do szkoleń zawodowych. Te warunki wstępne nie mają wyłącznie charakteru edukacyjnego; mogą one obejmować wymóg wystarczającej znajomości języka i wniesienia czesnego. Warunki wstępne nie mogą jednak być stosowane do szkolenia zawodowego, które jest związane z konkretnym zatrudnieniem.

Działy zabezpieczenia społecznego

Rada zmienia wniosek Komisji poprzez zobligowanie państw członkowskich do przyznania prawa do równego traktowania w dziedzinie zabezpieczenia społecznego nie tylko tym osobom, które są zatrudnione, ale również tym, które były zatrudnione przez okres co najmniej 6 miesięcy i są zarejestrowane jako bezrobotne. Państwa członkowskie uzyskały jednak możliwość nieprzyznania świadczeń rodzinnych tym obywatelom państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywatelom państw trzecich przyjętym w celu odbycia studiów oraz obywatelom państw trzecich, którym wolno pracować na podstawie wizej. Ograniczenie to wynika z faktu, że niektóre państwa członkowskie uznają świadczenia rodzinne za środek o długoterminowym oddziaływaniu demograficznym skierowanym do osób przebywających w danym państwie przez dłuższy czas.

Towary i usługi oraz usługi doradcze oferowane przez urzędy pracy

Rada zmienia wniosek Komisji, umożliwiając państwu członkowskim przyznawanie dostępu do towarów i usług wyłącznie tym pracownikom z państw trzecich, którzy są zatrudnieni. Ponadto stanowisko Rady przewiduje, że – ze względów budżetowych – państwa członkowskie mogą stosować ogólne ograniczenie w odniesieniu do dostępu do zakwaterowania. Jednocześnie wszystkim pracownikom z państw trzecich należy przyznać prawo do traktowania na równi z obywatelami danego państwa członkowskiego w przypadku usług doradczych oferowanych przez urzędy pracy.

Ulgi podatkowe

Stanowisko Rady określa, że prawo do równego traktowania jest przyznawane w odniesieniu do ulg podatkowych, o ile pracownik z państwa trzeciego jest uznawany w danym państwie członkowskim za rezydenta do celów podatkowych. Jeśli chodzi o ulgi podatkowe, o które występuje się dla członków rodziny, państwa członkowskie mogą wymagać, by zarejestrowane lub zwyczajowe miejsce pobytu członków rodziny pracownika z państwa trzeciego znajdowało się na terytorium danego państwa członkowskiego.

Ustawowe świadczenia

Stanowisko Rady jeszcze bardziej precyzuje tę część wniosku Komisji, która odnosi się do prawa do równego traktowania w odniesieniu do ustawowych świadczeń pracowników z państw trzecich przenoszących się do państwa trzeciego lub osób pozostających przy życiu po śmierci takich pracowników, które przebywają w państwach trzecich.

Sprawozdania (art. 15)

Stanowisko Rady przewiduje, że należy przekazywać – zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 862/2007 w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej – dane statystyczne o liczbie obywateli państw trzecich, którym w wydano jedno zezwolenie.

Transpozycja (motyw 32 i art. 16)

Po zatwierdzeniu wspólnych deklaracji politycznych dotyczących dokumentów wyjaśniających przez Parlament Europejski, Komisję i Radę, Komisja przesłała do Rady pismo uzasadniające konieczność przedstawiania dokumentów wyjaśniających w przypadku dyrektywy w sprawie jednego zezwolenia ⁽¹⁾. Rada wprowadziła następnie nowy motyw 32 i zmieniła stosowny artykuł dyrektywy.

IV. WNIOSEK

Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu odzwierciedla kompromis osiągnięty w negocjacjach między Radą a Parlamentem Europejskim, w których pośredniczyła Komisja. Coreper zatwierdził ten kompromis na posiedzeniu w dniu 20 lipca 2011 r. Przedtem przewodniczący Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) działającej w Parlamencie Europejskim stwierdził w piśmie z dnia 15 lipca 2011 r. do przewodniczącego Coreperu, że jeśli tekst kompromisowy zostanie przekazany do Parlamentu jako stanowisko Rady w pierwszym czytaniu, zaleci on członkom Komisji LIBE, a następnie zgromadzeniu plenarnemu, aby zaakceptowali w drugim czytaniu w Parlamencie stanowisko Rady, bez poprawek, z zastrzeżeniem weryfikacji przez prawników lingwistów obydwu instytucji. Z uwagi na jej horyzontalny charakter przyjęcie dyrektywy w sprawie jednego zezwolenia będzie miało podstawowe znaczenie dla legalnej migracji na szczeblu UE.

⁽¹⁾ Dok. 16058/11 MIGR 164 SOC 917 CODEC 1815 (<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/11/st16/st16058.en11.pdf>).